

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

0 položnji.

Politično obnebe je zadušljivo soparno, vse tišči nekako zaduhlo, kakor pred velikim gromom in nevihto.

Položenje stvari je veleresno, pravi naj-novejše poročilo iz Peterburga 11. aprila. Sicer se ne potrjuje, da bi bila Rusija uže stavila kak obrok, do kedaj ima porta posebnega poslanika poslati v Peterburg, kakor tudi ne, da bode uže v teh bližnjih dneh izšel vojni manifest, temuč telegram pravi, da še le denes (12.) se bode odločilo in sklenilo, kako se bode Rusija postavila nasproti novej turške okrožnici, katero je (kakor se 11. t. m. iz Carigrada javlja) porta vsem svojim zastopnikom na tujih dvorih obznanila, in v katerej o ruskej terjatvi poslanja posebnega zastopnika kar molči.

Iz Dubrovnika se telegrafično 11. t. m. poroča, da so Miriditje uže tri dni v trajnih bojih s Turki. Torej kadar Črnogorci začno spet, najdejo izvrstne pomočnike.

Bruselski „Nord“ piše: Derby je pisal v Carigrad in v svojem pismu pravi naravnost, da Turčija ne sme šteti na pomoč Anglije.

Črnogorsko vprašanje je bilo včeraj pred turškim senatom. Če bodo črnogorske terjatve odbite, potem se cetinski zastopniki domov vrnejo in strašna ona vojska se začne, v katerej pojde Turku za smrt ali življenje.

Italijani in slovansko vprašanje.

Uže od početka hercegovinskega vstanka in tudi ob času srbsko-turške vojske smo opazovali, da so bili italijanski narodni časopisi, celo nam najbližnji tržaški, kateri so bili prej

zmirom nam Slovanom močno neprijazni, in so nam Slovencem še vedno ob vsakej priliki, naenkrat zasuknili se in živo ter italijansko ognjeno zagovarjali naše brate slovanske vstaše. Italijanski prostovoljci so dohajali v Hercegovino, Bosno in Srbijo na pomoč slovanskim bojevnikom proti Turku. V glavnih italijanskih mestih so se snovali podporni odbori; starina svobodoborcev Garibaldi je navduševalna pisma pisal za vstale slovanske kristijane; v Rimu so bili lani naredili velik javen tabor, na katerem so za Slovane govorili učeni možje in veljavni politiki italijanskega naroda in v južnej Italiji se je bil osnoval komitét, ki nij imel nič manjše naloge nego upor zanetiti in razpaliti tudi v Albaniji. In uže se je govorilo, da je Italija najgotovješa zaveznica slovanske Rusije v bližnjem boji. Mnogi naših so zaradi tega brzo hvalili Italijane kot nesebičen, pravo-liberalen, ne le sebi, temuč vsem narodom svobodo želeč narod, in — morda smo se tudi mi v tem včasi za kak trenotek dali premotiti, saj je starodavna človeška izkušnja, da človek rad veruje, kar srčno želi, zlasti če gre za blagost najvišjega, za blagost domovine in naroda svojega. Vendar pak se bodo bralci našega lista gotovo še spominjali, da smo mi uže od početka te nenadne italijanske simpatije do Jugoslovanov z nekakvo nevero in sumnjivostjo gledali ter takoj ugibali, da tu tiči globoka italijanska spekulacija, kaka posebna politika bodočnosti in osebitih želj in teženj mlade veledržave italijanske.

Res se je zdaj italijanska politika uže preokrenila in pokazala pravo svoje lice. Italija je naravnost sovražna pravičnemu razširjenju Črne gore, zlasti je zavzeta proti temu, da bi Črna gora dobila oblast in trgovino na

adrijanskem morji. Torej goli egoizem, ki hoče vse za sebe, za soseda pa nič. Italijani so hoteli in hočejo žeti iz orijentalnih homatij za sebe. Za Rusijo in ž njo so bili tako dolgo, dokler so upali, da se bode Avstrija zarátala ž njo, in bodo oni mogli kaj mesa iz avstrijskega telesa sebi izrezati. Za Albance so bili, dokler so računili, da njih obmorska obala pade v italijansko pest. Zdaj so uže po angleško proti ruskej okupaciji, kakor kaže Nigrov razgovor s carjem. Črnej gori bi uže naprej radi roke zvezali, če ona kaj dobode. Vse to je razvidno iz italijanske diplomatične knjige, ki je parlamentu predložena bila in o katerej telegraf sledeče poroča:

„Neko poročilo poslanika Nigre od 10. decembra 1876 objavlja pogovor s carjem Aleksandrom, kateri mu je rekel, da je poslanstvo Salisburyja naredilo nanj ugoden utis. Vzhodnje vprašanje nij slavjansko, nego človekoljubno vprašanje. Car potrjuje, kar je v Livadiji govoril bil z lord Loftusom. On ne misli na podjarmljenje Indije in na pridobitke ob Bosporu. To, česar želi, in kar doseči ima pravico, je, da se neznosnej razmeri kristijanov v Turčiji stori konec ter se jim da dobrote dobre uprave s tem, da se vedni uzrok nemira odstrani. Rusija uže tako leži, da ima neposredno zanimanje, da to doseže. Tudi Evropi mora biti na tem veliko ležeče; zato se ne more zadovoljiti z obljubami in praznimi besedami.

„Organizacija ustavnega in parlamentarnega sistema v Turčiji je domišljjetina. Ta sistem v Turčiji ne bode nikdar uresničen.“

Nigra je na to odgovoril, da je sočutje Italije na strani tlačenih narodov. Italija se bode trudila, da jim preskrbi garancije za dobro upravo; italijanska vlada pa želi, da se

Lustek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

Drugi del.

Prvo poglavje.

(Daje.)

„Kam da je šel, ne vem povedati, ker hodil je z menoj isto pot, ter me nij zapustil prej, dokler nijsem bila prišla do stanovašča gospoda Klintonona. Komaj smem misliti, da bi bil hrepenil po starem mojem srci, a meni se dozdeva časih, da je moje srce mu sledilo, kajti še zmirom mislim pogostem na njega.“

„Oh, to je tedaj bilo njegovo plačilo!“ vskliknilo je Katinka.

„Gospica Katinka! to ne; ugibajte še enkrat.“

„Gospa Marta, ne morem si misliti ničesar tako zaželenega.“

„Sreča svojega življenja! veste gospica Katinka, bila je njegovo plačilo. Morebiti, da še ne more ceniti popolne vrednosti njegovega plačila.“

„Kako to?“ vskliknila je Francika.

„Ob kratkem bom povedala konec. Gospa Klintonova me je zmirom naganjala, naj jej mnogo pripovedujem. Poznala je moj okus, rada mi je vse dovolila in jaz sem se veselila njene milosti. Povedala sem jej to povest ter sem obširno govorila o zaslugah plemenitega svojega mladeniča in njegovega z menoj tako čudovito skladnega duha. Esquire, gospod, ki zna čislati uljudnost, sedel je poleg, ter je poslušal. Ko sem priporočala svojega viteza z vso zgovernostjo, ki sem jo imela, veselil se je, zanimal se zanj in se smijal. Obljubil mi je, da bode dečka enkrat poklical k sebi in storil je to. Plemenito obličje je govorilo samo

za se, ter mu je pridobilo službo kupčijskega pomagala; od te se je pomagal zmirom više in sedaj je sodružnik in poverjen zastopnik poštene in bogate trgovske hiše. Gospica Izabela! v srce bi me veselilo, ko bi izvedela zadnja poročila o gospodu Viljemu Sullivanu.“

„Zdrav je, mislim,“ rekla je Izabela čmerno. „Druzega ne vem o njem.“

„O, Jerica to ve,“ rekla je Francika. „Jerica ve vse, kar se tiče gospoda Sullivana; ona vam bode povedala.“

Vsi so se obrnili k Jerici, ter so jo pogledovali, kako je z gorečim licem in bliščnimi očmi bila naslonjena na stol Emilijin, ter je silno zanimljivo poslušala povest gospice Marte. Gospica Marta jo je nagovorila ter je bila vsa začudena, da pozna njenega mnogo-občudovanega mladega spremljevalca, katerega se je še prav dobro spominjala. Jerica se jej je približala ter je odgovarjala na vsa vprašanja brez obotavljanja in brez zadrege, pa

garancije ne dosežejo z oboroženo okupacijo, ki bi prouzročila zamotanja in težave, ko bi se mogla enkrat nehati.

Car je na to opombo odgovoril: Zagotavljati moram, da, ako bodem prisiljen noter iti, bodem tudi znal ven priti.

Dalje govoreč o zasedenji je car dal razumeti, da, ako konferencija izumi drugačne, ne manj dobre garancije, jih bode on uvažil; treba pa je, da so garancije dobre.

Glede Črne gore pravi minister vnanih zadev, Melegari, v depeši od 6. decembra 1876 sledeče: „Italija je praktično sprejela stališče Avstrije in Rusije in smatra Črno goro za neodvisno. Glede razširjenja Črne gore pa italijanska vlada misli, ne da bi to izraževala kot formalni nazor, da se ima Črna gora v notranjem razširiti z onimi ozemlji, do katerih ima uže dolgo pravico. Toda, da bi se proti morju razširila, temu nazoru italijanska vlada nij ugodna, in da bode počakala, da se izreko drugi kabineti. Melegari pravi, da se bode na vsak način posredovalno rešenje tega vprašanja dobilo, s tem, da se črnogorskeji luki ne dá vojaškega pomena.“

Nauk iz tega je, da Slovanstvo se more zanesljivo zanašati le na svojo moč. Za tega delj so morda vsa ta velika vprašanja prišla nekoliko prezgodaj. Boljše in gotovejše bi bilo, ko bi bili počakali dogodki zadnjih dveh let še nekoliko časa, da bi bili Slovanstvo in zlasti Rusijo še bolj pripravljeno in utrjeno našli. Ali prišli so z elementarno močjo, proti volji ruske diplomacije. Zato je ona tako previdna, tako pazna, ker ve, da izgubiti ne sme bitke, ako se je loti, kar je zdaj neizbežna postala.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. aprila.

V **moravskem** deželnem zboru sta Čeh Kusy in Nemec Fux precej jednako glaseče se predloge izročila zoper oderuhe ali lihvarje.

Tirolski poslanci še vedno oponirajo vladi. Oznanili smo uže, da opat Blaas nij hotel sprejeti deželnega glavarstva. Ker Tirolsko torej deželnega glavarja nema, nij hotela federalistična večina priseči ali obljubo storiti v roke namestovalca glavarjevega, sklicevaje se, da obljuba zvestobe in izpolnjevanja postav polaga po §. 9. tir. deželnega reda v roke glavarjeve. Zarad tega je bila obljuba odložena. — Volitve dveh liberalcev, Wildauerja in Stubmajerja je večina

tako tiho, da so se drugi jeli pogovarjati o drugem, ker jih Viljem po večem tako zanimal nij. Tako ste se pogovarjali Jerica in gospica Marta o vzajemnem prijateljstvu.

Jerica je gospici Pačevi povedala s kratka, kako so se Viljem in njegovi sorodniki čudili, kdo bi bil pravi začetnik njegove sreči. Stara gospa se je pa jako veselila, da so pri sprejemu nenadne ponudbe od gospoda Klintona tako ugibali in različno si domišljevali in da so nazadnje pripisovali vse svetemu Miklavžu. Smijala se je skoro tako glasno in razločno, ravno tako pristrčno, kot se je smijala mlada družba pred vrati, katerej ste Katinka in Francika izbujali nenavadno veselost.

Gospica Pačeva je Jerici ravno naročala brezkončna pozdravila in zahvalila, ki naj je v prvem listu Viljemu poroči, kar je vstopila gospa Grahamova, ki je izdramivši se oblekla drugo obleko, ter si obraz z nova namazala. Vsi so se obrnili v njo, ko je po svoji su-

ovrgla. — Ustavovorni nemški listi se močno jeze in srde na tirolski zbor.

Drug dan 11. t. m. je tirolski deželni zbor volil odseke. Telegramu se vredno zdi pristavljati, da so te volitve večini ugodne, kakor da bi ustavoverci kje protivno si manjšino res v obzirih imeli!

General namestnik **Rodič** potuje v južno Dalmacijo. Njegov pot ima baje tudi vojnišk pomen.

Magjari svojo honvedsko vojsko skupaj spravljajo. Pravijo sicer, da se le na papirji mobilizira, ali ker se oficirjem uže revolverji in drugo oroženje deli, zdi se, da gre za kaj drugega.

Vnanje države.

Iz **Odeze** se javlja: V Krasnovodsk je postavljenih pet ruskih bojnih ladij, da bodo zabranile blokiranje kaspičnih obal.

Iz **Jasa** se poroča, da so ruski komisariji zopet preiskali pot skozi Rumunijo in našli, da je uže dober za marširanje.

Iz **Aten** se javlja, da je tamošnji revolucionarni odbor poslal orožja v Betymno, Lytakea in Kanea, in dal ukaz, naj krajni odbori vse storé, da pokne vstanek na Kandiji na dan migljaj.

Glede **Bismarkove** stvari piše berlinska „Post.“ da je nemški cesar „milostno“ odbil penzijsko prošnjo Bismarkovo, da pa mu je daljši dopust dovolil. Zastopal bode Bismarka v vseh državnih poslovanjih pruskih ministrski predsednik Camphausen kot najstarejši minister. — Italijanski kralj je Bismarku poslal krasno vazo iz alabastra.

Iz **Batuma** se piše „Pol. Corr.“ da se Turčija v **Asiji** silno pripravlja na vojno brambo. Vojske se bojé in zopet hrepené po njej. Zoper Ruse je turški vojak močno razdražen in fanatiziran. Mej oficirji, ki Turke uče v artileriji, so Magjari, Poljaki in Angleži.

Dopisi.

Iz Gradca 2. aprila. [Izvirni dop.]

Našemu štajerskemu deželnemu zboru so došle peticije od raznih učiteljskih društev na Nemškem in Slovenskem, ki vse prosijo, naj se varuje pravica okrajnih šolskih svetov pri imenovanju učiteljev. Da se te peticije razumejo, evo vam to-le:

Učiteljski stan na Štajerskem izgublja namreč od dne do dne več od svoje samostalnosti. V zadevi imenovanja učiteljev je znano, da so imeli to pravico prvotno krajni šolski sveti, dokler so namreč oni za učiteljske plače šolnino pobirali. Pozneje so prevzeli okrajni šolski fondi plačevanje učiteljev, vsled tega so dobili omenjeno pravico okrajni šolski sveti. Ko pa je začel deželni fond pripomagati učiteljskim plačam, pridržal si je deželni šol-

rovi navadi glasno vskliknila: „No, ali ste še vsi tu? Mislila sem, da ste šli sprehajat se v gozd. Katinka! kaj je s tvojim priljubljenim načrtom, da bi šli na gorico Solnčni zahod?“

„Tetka! hotela sem uže pred eno uro; toda Bela je rekla, da je prevroče. Zdi se mi, sapa je ravno prava za sprehod.“

„Kmalu bode hladno,“ rekel je gospod Graham, „in dozdeva se mi, da bi bilo dobro, da odidete. Precej daleč je, če greste skozi gozd.“

„Kdo pozna pot?“ vprašala je Katinka.

Vsi so molčali in posamezno vprašani so vsi priznali, da pota nič ne poznajo. Jerica se je močno čudila, misleča, da je gospodu Brusu znan vsak del gozda in onostranskega brdja. Toda čakala nij, kako so se dalje pogovarjali o svojih načrtih, ker Emilija je počela tožiti, da je utrujena in da jo glava boli. Jerica, to zapazivši je zahtevala, naj gre v sobo počit se, ter jo je spremila tje. Ravno

ski svet v sporazumljenju z deželnim odborom pravico do imenovanja velike večine štajerskih učiteljev. Vse te pravice pa nema dež. šolski svet morda vsled jasne besede dotične postave, kajti prisvojil si jo je le na podlagi male, ne dovolj določene točke v postavi o pravnih učiteljskih razmerah. Uže večkrat je bil v štajerskem deželnem zboru govor v tej zadevi. Letos se bode z nova predlagala postava o imenovanju učiteljev. Dotični predlog meri na to, da bi imel to pravico jedino le deželni šolski svet, to je: vlada sama. Naš deželni šolski svet se sme pa po vsej pravici imenovati le korporacija vladnih mož; kajti v njem sedi 8 od vlade imenovanih udov in le 3 so voljeni.

Uže iz tega vzroka ne moremo zagovarjati, da bi omenjeni šolski svet imenoval vse učitelje, ki bi postali potem nekaki uradniki, a ne neodvisni svobodni stan, kakor so stvaritelji novih šolskih postav obetali. Štajerski deželni šolski svet ima uže zdaj do učiteljev toliko pravic, da so ti uže v zadostnem strahu pred njim, kajti on nastavlja učitelje na službe, on podeljuje in nepodeljuje službene doklade, on prestavlja učitelje po disciplinarnem poti, on jih prestavlja iz službenih obzirrov, on jih deva v pokoj, on jih tudi iz službe odpušča. Še več. Sklenil je celo v seji od 22. marcija sledeče ostro pravilo (normo) za se in za okrajne šolske svete: Ako učitelj za novo službo prosi in jo tudi dobi, ne sme se jej odpovedati in na stari službi ostati, ako noče dobiti „Laufpass“ in to še brez „plavega pogna“. Toliko pravic in tako velike pravice ima naš dež. šol. svet; zdaj naj dobi še pravico do imenovanja učiteljev brez izjeme, potem pa je — vsega mogočen. Da bo to šolstvu in učiteljstvu koristilo, dvomimo jako. Centralizacija bi bila sicer izpeljana v največji meri, prišli bi na kulminacijski vrh, a potem bi šlo šolstvo gotovo rakov pot. — Kako bo-li mogel deželni šolski svet vse velike, z novimi pravicami pridobljene dolžnosti izpolnjevati? Ali se ne bode vse tako počasno zvrševalo, da bodo splošne pritožbe? Kaj pa bo z okrajnimi šolskimi sveti? Čemu bodo potem te korporacije še? Brez pravic bodo ostale, torej tudi brez pomena. Ali je pa morda dosta razlogov za to, da bi imel deželni šolski svet uže večkrat omenjeno pravico? Ali morda dežela sama učitelje plačuje? Ali ne dajo

ste zapirali duri, ko je Francika gori po stopnicah zaklicala: „Gospica Jerica, kaj bodele šli z nami?“

„Ne,“ odgovorila je Jerica, „denes ne bodem šla.“

„Potem tudi jaz ne grem,“ rekla je Francika. „Gospica Jerica! zakaj pa nočete iti z njimi?“

„Kmalu bodem šla sprehajat se z gospico Emilijo, ko jej bode dobro. Ti lahko naji spremljaš, če ti je drago; toda zdi se mi, da se bodeš dosta bolj radovala, če greš na gorico Solnčni zahod.“

Med tem so pa doli šeptali in se posvetovali, in nekdo je omenil, da Jerica prav dobro pozna pot skozi gozd, po katerej je družba hotela iti. Bela pa nij hotela, da bi jo povabili, naj jih spremlja; Katinka je omahovala med ljubeznijo do Jerice in svojo bojaznijo do gospod Brusa; lajtenant Osborne se je ogibal ziniti besedice, ki bi se ne do-

okraji 7 odst. direktnih davkov k učiteljskim plačam? Pa če bi tudi dežela sama učitelje plačevala, se li potem strinja taka centralizacija z duhom ustavnosti, ki podeljuje ljudstvu pravice? Zoper tako centralizacijo je ves narod na Štajerskem, nemški in slovenski. Ž njo ne bode ustrezno niti liberalcem, niti klerikalcem, niti učiteljstvu, niti nižjim šolskim gospodskam.

Iz górenje savinjske doline 10. apr. [Izv. dop.] V „Slov. Narodu“ sem čital nekoliko dopisov iz našega kraja, iz katerih je vidno samo jedno: Ka naši savinjski narodnjaki nekoliko preveč želé, ka bi na papirji sluli, kakor Homer pravi, do obširnega nebesnega svoda, a se nekoliko premalo zanimajo, da bi v vsakem obziru v dejanji kazali, da so vredni onega ponosa za narodno idejo, katerega si je v komaj prošli letih politične borbe pri volitvah poslancev predstavljal in trepetal pred njim celjski nemškutar, če mu je volilec odkrito povedal v njegovo brezsravno lice: Jaz sem Savinjecan!

V našem okraji po svojej legi in po mnogih drugih pričinah mej vsemi seli zanima prvo mesto trg mozirski. Tako mesto se je do zdaj po krivici Mozirju pripisovalo tudi v narodnem obziru, ne zato, da bi Mozirčani ne bili izvrstni patrijoti, a zato, ker so i drugi trgi bili in so narodni, samo narodni, brez vsake nemškutarske primesi, narodni, kolikor sploh po svojej omiki morejo biti narodni. Idite v Gornji grad, idite na Ljubno, idite na Rečico, idite kamor koli hočete, povsod najdete nekoliko možev, kateri so po svojem prepričanju narodnjaki čistejšega značenja in kateri imajo tudi sposobnostij toliko, so toliko izobraženi, da v svojem krogu morejo igrati rolo voditeljev, kar je pri volitvah in sploh največja sreča za vsak kraj in njegovo prebivalstvo, da se ima na koga opirati, na koga zanašati.

Pač je Mozirje krivo, če se ne odlikuje v mnogih družih obzirih, kateri ne morejo imenovati se slučajni, od svojih sosedov na sever in na jug, na izhod in na zahod. Iz taci obzirov pokažem samo enega in jako važnega. Čitatelji „Sl. Nar.“ vedo, ka se je v Mozirji osnovala hranilnica-posojilnica, če se ne motim, kakor podružnica takega zavoda v Šoštanji. O koristi podobnih zavodov je pisalo se že mnogo, torej o njej

govoriti meni nij uzroka. Materijalna korist je tako jasna, da jo vsak more ne le razumeti, a z rokami otipati. A razen materijalne koristi podobni zavodi morali bi dosegati še drugo bolj idealno, in ta je korist, katera tiči v razširjenji narodne ideje. Kmetje, kateri nosijo svoje belice na shrambo v hranilnico in kateri hodijo v času splošne stiske za denarjem v posojilnico, ti kmetje, pravim, mogli bi s tem videti in slišati še mnogo družega prekornega, kar bi moglo zatrditi jim iskrenost njihovega narodnega prepričanja, katero pa še vedno trpi svoj odliv in priliv. Da, še vedno trpi; in naš kmet še vedno samo v duhovščini vidi najbolj istinega prijatelja svojega stanu—svojega naroda ne pravim, ker le malo kmetov se je povzdignilo tako visoko, da bi ne mislili še vedno, ka kmetstvo in slovenstvo nij vse ravno; a kateri so tako daleč prišli, isti i drugače mislijo, in o taci sploh tukaj ne pišem—in to nekoliko po pravici. Slovenski duhovnik, naj bode kaplan ali župnik ali škof s slovenskim kmetom nikoli ne govori drugače nego samo po slovenski; on tudi svoje račune s kmetom dela samo po slovenski. In to je prav, to je slave in posnemanja vredno, kakoršna bi koli bila poslednja pričina tega javljenja.

A „svetnjaki,“ kakor tukaj govorimo, kaj oni delajo? Davki so jedna iz navadnejših pričin, po katerih naš kmet obči s svetnjaki. A v davkarnici? Če v prazničnih dneh mej množico kmetov snide se dvoje ali troje svetnjakov, te svetnjaki hočejo pokazati svojo visoko stopinjo obrazovanja nad kmetom in gojejo po nemški, ker družih jezikov navadno ne znajo. In iz mnogih še družih slučajev poslednji in najvažnejši v našem obziru, če kmetje pridejo v Mozirsko hranilnico—posojilnico, slišijo svoje sorojake tržane govoriti po nemški mej soboj, slišijo računati po nemški, vidijo na mizah ležati račune napisane po nemški, in dobivajo pobotnice, se ve da tudi nemške!

Mozirjani, ne jezite se name, nečem vas opravljati, ker jaz vas previsoko čislam, kar se tiče slovenske narodnosti, ker vem, da ste za njo mnogo mnogo storili. Če pravim, da je to nekaj, kar je jako podobno kacemu narodnemu škandalu, če smem tak reči, pravim to zato, ker bi želel, da bi bili vi v tem obziru „sine ulla macula,“ ker bi želel, da bi

se eden iz prvih namenov, katere je imel naš nentrujeni, pogumni državni poslanec dr. Josip Vošnjak, ko je vam pomagal začeti snovati ta prekornisti narodni zavod, ne preziral, a vsaj kolikor je mogoče dosegal. Še enkrat, brez zamere, hočem samo dobro, če se držim Lesingovega reka in, kakor ose, pikam in obiram ne gnjilih, a rumena, ki bi pa mogla biti rozovo-rudeča, zdrava jabolka.

Domače stvari.

— (Ponarejevalec papirnatega denarja,) neki Rok Povše iz Leskovice je bil, ker je 6 desetakov ponaredil in v Prežganjih njivah pri Litiji jih izdajati poskušal, 10. aprila od ljubljanskih porotnikov obsojen in bode dve leti v ječi sedel. Ljudij po kmetih ne moremo dovolj švariti, naj se varujejo taci sleparjev, ki gotovo nesrečo prinašajo. Le pošteno delo in pošten pridobitek velja.

— (Na strehi.) Iz tukajšnje norišnice je bil menda po dimniku ušel včeraj baš pred poludne norec na streho in je več ur jezdil rob na vrhunci. Mnogo ljudstva se je nabiralo in gledalo blaznega, katerega do tega časa, ko list končujemo, nijso še doli spravili.

— („Glasbena matica“) je napravila v sredo večer v čitalnični restavraciji veselico, pri katerej je sodelovala meščanska godba pod vodstvom svojega novega kapelnika g. Weissa. Igrala je izvrstno, in čuli so se glasi, da je tukajšnje vojaške godbi popolnem enakorodna. Novi kapelnik jej je dal tudi novega življenja; naj se torej ta domači zavod podpira!

— (Občni zbor.) V nedeljo ima delavsko bolniško in invalidno društvo občni zbor ob 2. po poludne v gostilnici pri Virantu.

— (Iz Ljubljane) se „Sl. Uč.“ poroča, da se letos nobenemu učiteljskemu kandidatu nij podelila večja štipendija od 100 gold.; prejšnja leta so nekateri dobili tudi po 150 in 200 gold. Vsak kandidat, ki je štipendijo na novo prejel, ali če mu je bila povikšana, se mora zavezati, da bode služboval 6 let na Kranjskem; drugim tega nij bilo treba. Reverzi pa so po novem razpisu naučnega ministerstva jako komplicirani, ter morajo biti podpisani tudi od staršev (očeta ali oskrbnika), vrhu tega pa še od sodnije (Curatels-behörde).

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Odbor bode imel v krat-

padala Beli; gospod Brus je molčal, nadejaje se, da bode nazadnje vendar treba, da jo povabijo za voditeljico, ker je sam nalašč zamolčal, da bi jih lahko vodil. Sila je bila tako zelo očitna, da so, kot se je nadejal, nazadnje poslali Katinko k Jerici, naj jo povabi v imenu družbe, da bi jo spremljala.

Drugo poglavje.

So noge prevzetne, katere prehodile Svet bi na zatilnikih ljudi ponižnih.

Jerica bi bila odbila in s službo pri Emiliji se izgovorila, a Emilija sama misleča, da bode sprehod Jerici dobro del, je posredovala ter jo prosila, naj sprejme Katinkino, na videz kaj srčno ponudbo; ker je ta nazadnje rekla, da bi morali drugače sprehod odložiti, privolila je iti v družbo. Trpelo je le malo minut, da je izzula čevljičke za dom ter obula močnejše; potem je nekaj minut iskala brez vspeha svoj širok slamnik, ki je bil izginil iz omare, kjer je navadno visel.

„Kaj pa iščeš?“ vprašala je Emilija, slišavši, da je Jerica parkrat odprla in zaprla veliko omaro konci predsobe.

„Slamnik svoj, a ne najdem ga. Zdi se mi, da si bodem morala zopet vašega izposoditi.“ In vzela je bel slamnik, ravno istega, katerega je zjutraj imela; ležal je na postelji.

„Prav rada ti ga posodim, draga moja!“ rekla je Emilija.

„Kmalu bodem počela misliti, da je moj,“ rekla je Jerica radostno odhajaje. „Nosim ga bolj, nego vi.“

Francika jo je čakala; drugi so bili že otšli in bili so že precej daleč gori na cesti, tako, da ste jih komaj videli.

Emilija je zaklicala iz okna: „Jerica, dete drago! ali imaš močne čevlje? Zmerom je zelo mokro na travniku onostran Torontove pristave.“

Jerica jo je vmirila, rekoč, da jih ima. Ker se pa je bala, da drugi nijso mislili na to, vprašala je gospo Grahamovo, ali ste Bela

in Katinka zavarovani pred mokroto in blatom, ko bi ju naleteli.

Gospa Grahamova je odvrnila, da nijste preobuli čevljev, ter je bila v veliki zadregi, kaj naj bi storila; ker onih nij bilo več videti in jezilo bi jih, ko bi se morali vrniti.

„Jaz imam jako lahke čevlje iz gume,“ rekla je Jerica, „vzela jih bodem soboj; in Francika in jaz jih bove še lahko dotekle o pravem času ter jih opozorile, predno pridejo do onega mesta.“

Lehko ste dotekli Belo in lajtenanta, ki sta hodila zelo počasi ter bi blezo bila rada ostala zadej. Teško pa je bilo doteči gospod Brusa in Katinko, ki sta blezo nalašč naglo hodila. Katinka se je ponagljala, da bi nikdo ne motil jej prijetni tēte-à-tēte; Benjamin pa se je skušal tako obnašati, da bi Jerica zapazila, kako zelo se sam zanima za Katinko; in tej se je sedaj še bolj dobrikal, da bi približajoči se Jerici izbudil ljubosumnost.

(Dalje prih.)

kem sejo v ljutomerskem ali pa v ormužkem okraju. Oni gospodje odborniki, ki se ne bodo mogli osobno seje udeležiti, naj izvolijo svoje želje in predloge pismeno vposlati predsedništvu.

— (Potres) so v soboto v Celji zopet o pol osmih zvečer čutili. Trajal je nekaj sekund in je šel od vzhoda proti zapadu.

— (Dvajset cekinov) je štajersko deželno predsedništvo obljubilo onemu, ki bi vjel nekega Janeza Pahola, ki je z uže zaprtim F. Koprivnikom v noči na 24. marca umoril in oropal dekle Ano Gajšek v Oplotnici. Pahola je 27 let star, srednje postave, je na levi strani vratu obrezan, na levem palcu ugriznen, in na levi roki obrezan; te rane je vse pri umoru dobil.

— (Ali je sledeča odločba po postavah utemeljena?) V nekem okraju je kompetiral učitelj — tako se nam piše, za učiteljsko službo, katero je tudi dobil, a si premislil in se je odpovedal, ter rajši na stari ostal. Okrajni in deželni šolski svet pa sta mu naložila novo službo nastopiti, kar je tudi storil. Ker je to zelo važno vprašanje za nas učitelje, dovoljujemo si nekoliko obširno ga omenjati. Po obstoječih postavah moreta okrajni in deželni šolski svet učitelje res „iz službenih obzirov“ predstavljati. Toda ravno takrat menda ne nastopijo službeni obziri, kedar učitelj prostovoljno kompetira. — Vzemimo ta slučaj: Učitelj kompetira za dve službi, za boljšo in za slabšo; slabša je enaka z njegovo sedanjo. Učitelj dobi obe službi, obeh pa nemore nastopiti. Ako ima deželni šolski svet pravico iz službenih obzirov učitelje na enake službe predstavljati, utegnil bi ga dosledno postaviti na slabšo službo, ker je z njegovo sedanjo enaka. Učitelju se godi velika krivica, a deželni šolski svet vendar misli, da je ravnal postavno in konsekventno. „Sl. Uč.“

— (Knjig za uboge otroke) dobi Štajerska za bodoče leto v vrednosti za 6773 gld. Od tega pripada n. pr. celjskemu šolskemu okraju 189 gld., kozjanskemu 129, vranskemu 51, ormužkemu 111 gld., konjiškemu 132, sv. lenartskemu 96, sevnškemu 46, ljutomerskemu 67, marnberškemu 77, mariborskemu 250, gornjegradskemu 69, gornjeradgorskemu 77, ptujskemu 300, brežkemu 109, rogaškemu 65, šoštanskemu 52, laškemu 106, slov.-bistriškemu 106, slovenje-graškemu 34 gld.

— („Nauk o gospodinjstvu“) za naše slovenske šole in učitelje se tiska v Trstu v Lojdu tiskarni. Kadar pride na svetlo, spregovorimo več o knjigi, katere živo potrebujemo, pravi „Sl. Uč.“

Razne vesti.

* (Avstrijsk uhoda.) Iz Odese se poroča, da so Rusi ujeli in zaprli v Benderu nekega služabnika avstrijskega odeskega konzulata, z imenom Hamburger, ki je hotel stanje ruske vojske izvohiniti in najbrž Turkom izdati. Najbrž je (uže ime priča) ta naš malovredni zemljak kakov judovsk Nemec, in Rusi ga bodo uže učili ogleduhovat hoditi.

* (Izseljenci.) Iz torontalskega komitata na Ogorskem se misli izseliti nad 2000 ljudi v zapuščene kraje na Kavkazu, kjer jim je ruska vlada ponudila novih sedežev. Vsak izseljenec dobo 40 ali 50 oralov polja, 200 rubljev, bode pet let prost vseh davkov, dobo lesa, da si postavi poslopja in se od Oršove do tja pelje na stroške ruske vlade.

* (Zlato poroko) je te dni v Curihu na Švicarskem praznoval stari pisatelj in jurist Temme, žrtva pruske reakcije l. 1848.

Od vseh strani so mu pošiljali svobodoljubni čestitanja.

* (Zastrupila) je v Fučbergu na zgornjem Štajerskem mlada žena svojega starega moža, s katerim se je pretečeni predpust poročila. Naenkrat je mož namreč zbolel, žena mu je dala mandeljevega mleka, a bolezen je bila še hujša. Zdravnik je konstatiral, da je žena po malem arsenik noter devala, da bi se bogatega, a starega moža znebila. Ženo in njenega postranskega ljubčka so uže zaprli, stari in pravi mož pa je uže popolnem zdrav.

* (Nezmerna surovost.) V Tašvici blizu Znojma na Moravskem so tamošnji kmet-ski fantalini storili dejanje strašne surovosti. Nekega starega osobenjaka iz Tašvice so uže prej vedno dregali in mu nagajali, ko pa je šel na veliko soboto v mraku domov, so ga pri-jeli, vlekli k vodi, ter ga potapljali. Pri tem ga ali niso mogli več držati, ali se jim je pa sam izpulil, padel je v vodo in utonil. V ponedeljek je voda truplo na kraj prinesla. Takoj je šla sodnijska komisija stvar preiskavat na kraj, kjer se je ta zločin storil.

* (Roparji) so pretekli teden v Rimu napadli nekega angleškega plemenitaša, ko je šel na sprehod, ter mu vzeli ves denar, uro, in druge dragocenosti, mej ropanjem pa so mu držali nože na prsi.

* (Umor.) Oni teden v petek so v Berlinu našli nekdanjo gledališko pevko Sabacko v njenem stanovanju umorjeno. Omare so bile razdrte in roparji so vzeli vse, kar jim je pod roko prišlo. Sorodniki umorjene so obljubili 300 gld. onemu, ki bode morilca dobil.

* (Razsula) se je v Draždanih velika hiša, ker se je vžgal sod se strelnim prahom napolnjen. Dozdaj so našli uže sedem mrtvih in več hudo ranjenih.

Novice.

11. aprila:

Radamovič, Trič, Sarapo iz Zagreba. Pri Slonu: Tavčar iz Šmarja. — Neuberger iz Dunaja. — Volk iz Gorenjskega. — Pavlus iz Gradca. — Tomšič iz Rakeka. — pl. Javornik iz Rateč. — Peče iz Starega trga. Pri Misi: Reiter iz Gradca. — Hagemaster iz Benetk. — Möller iz Dunaja. — Milinković iz Trsta. — Richter iz Dunaja.

Dunajska borza 12. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	70	"
Zlata renta	74	—	"
1860 drž. posojilo	108	75	"
Akcije narodne banke	787	—	"
Kredine akcije	140	—	"
London	126	—	"
Napol.	10	09	"
C. k. cekini	5	96	"
Srebro	111	—	"
Državne marke	62	05	"

Vsem volnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlez i nadihu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čut-nicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zapretilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Reva-

lesscière popolnem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celim životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V poslovanju poslova po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 30 gold., 24 funtov 35 gold.

Revalesscière-Biscuiten v poslova in Revalesscière-Chocolatée v prahu 44 tas 1 gld. 50 kr., 44 tas 2 gl. 50 kr., 44 tas 3 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse st. 3, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in splošnih trgovcih; tudi razpošilja du-jajane lista na vse kraje po poštah in znamenih ali povsod. V Ljubljani Ed. Saur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (90)

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Elikzir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani **želodčni liker**. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—46)

Gabriel Piccoli,
lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Samo 80 kr.

- 1 par nožev z vilicami iz pravega, vedno belo ostajočega britanskega srebra, 1/2 duc. 4 gld.
- Žličice za kavo, ena kr. 10, 15, 20, 30, 40.
- Žlice za jed, „ „ 30, 40, 50, 60, 70.
- 1 zajemalec za mleko, kr. 60, 80, gl. 1, 1.20, 1.50.
- 1 zajemalec za juho, gl. 1.20, 1.50, 2, 3.
- 1 par velikih svečnikov, gl. 2, 3, 4, 5, 6.
- 1 tasa, velika, kr. 90, gl. 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3.50.
- 1 okvir za fotografijo, fin, kr. 80.

■ Vse drugo jako cenó. ■

Naslov:

M. Bressler,

zaloga metalnega blaga,

Wien, Neubau, Burggasse 2,

Hotel Höler.

■ Cenilnik zastoj. Naročbe iz provin-cije takoj s poštнім povzetjem. (25—20)